

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie ze skargi M. J.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach w sprawie o sygn. I ACz 740/23

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Katowicach, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 14 marca 2024 r.,

- 1. zwalnia skarżącego od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od skargi w kwocie 200,00 (dwieście) złotych;**
- 2. odrzuca skargę.**

UZASADNIENIE

Pełnomocnik M. J. pismem z 13 stycznia 2024 r. wniósł o: stwierdzenie przewlekłości postępowania ACz 740/23 w zakresie wniosku z dnia 27 listopada 2023 r. o sporządzenie pisemnego uzasadnienia całości postanowienia z dnia 6 listopada 2023 r. toczącego się przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach, zasądzenie na rzecz skarżącego kwoty pieniężnej wedle uznania Sądu Najwyższego, lecz nie niższej niż 6000 zł oraz kosztów zastępstwa prawnego w niniejszym postępowaniu.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że Sąd Apelacyjny w Katowicach „ignoruje fakt wniesienia pisma procesowego w postaci wniosku o uzasadnienie oraz nie nadaje mu biegu”. Wskazano, iż Sąd Apelacyjny zamiast podjąć się rozpoznania wniosku angażuje się w zbędne polemiki procesowe, nadto proceduje nadal tak, jak gdyby wniosku nie złożono w sposób zgodny z obowiązującym prawem wspólnotowym. Skarżący argumentował, że zaniechanie rozpoznania wniosku procesowego strony nie znajduje prawnego uzasadnienia, albowiem wbrew stanowisku organu orzekającego, nie jest on obarczony brakami formalnymi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga podlegała odrzuceniu bez merytorycznego badania z uwagi na jej niedopuszczalność.

Zgodnie bowiem z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U.2023, poz.1725, dalej jako: „u.s.p.”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Przedmiotem postępowania prowadzonego na podstawie wskazanej ustawy jest ocena, czy w postępowaniu głównym sąd albo prokurator działał w warunkach przewlekłości. W niniejszej sprawie skarżący przedmiotem oceny Sądu Najwyższego starał się uczynić kwestię, czy Sąd Apelacyjny w Katowicach dopuścił się naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu I ACz 740/23 w związku z procedowaniem wniosku z 27 listopada 2023 r. o sporządzenie pisemnego uzasadnienia

całości postanowienia z 6 listopada 2023 r. Sąd Najwyższy wskazuje, że postanowienie z 6 listopada 2023 r. wydane zostało pod sygnaturą I ACo 477/23, a w aktach I C 701/21 stanowiących postępowanie główne brak jest wniosku z 27 listopada 2023 r. o sporządzenie pisemnego uzasadnienia postanowienia z 6 listopada 2023 r. Jednocześnie skarżący zarówno w części wstępnej skargi na przewlekłość postępowania, jak i w *petitum* wprost zaznaczył, że domaga się stwierdzenia przewlekłości postępowania I ACz 740/23, które zainicjowane zostało zażaleniem niedopuszczalnym z mocy prawa. W rezultacie przyjmować należy, że postępowanie, co do istoty sprawy zakończyło się prawomocnie 21 lipca 2023 r. na skutek wydania przez Sąd Apelacyjny w Katowicach niezaskarżalnego postanowienia w przedmiocie odrzucenia zażalenia na zarządzenie Przewodniczącego w Sądzie Okręgowym w Katowicach w przedmiocie zwrotu pozwu. Tymczasem skarga na przewlekłość postępowania została wniesiona 23 stycznia 2024 r., a zatem już po prawomocnym zakończeniu postępowania w sprawie głównej.

Sąd Najwyższy wskazuje, że uzasadnienie wywiedzionej skargi już *prima facie* prowadzi do konstatacji o niedopuszczalności tego środka prawnego służącego przede wszystkim zapewnieniu odpowiedniej dynamiki postępowania, w ostatecznym rozrachunku zakończenia postępowania na skutek wydania przez sąd *meriti* orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie. Zwrot „rozstrzygnięcie kończące sprawę”, którym ustawodawca posługuje się w art. 2 ust. 1 u.s.p., oznacza w praktyce prawomocne zakończenie postępowania, które stanowi nieprzekraczalną cezurę dla skutecznego wniesienia skargi na przewlekłość.

Sąd Najwyższy 28 marca 2013 r. podjął uchwałę (7), sygn. III SPZP 1/13, zgodnie z którą w postępowaniu ze skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki ocenie pod kątem przewlekłości podlegają zarzuty skarżącego odnoszące się do przebiegu postępowania, od jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia, niezależnie od tego, na jakim etapie postępowania skarga została wniesiona. W konsekwencji zatem, za niedopuszczalną należy uznawać skargę mającą

za przedmiot postępowanie incydentalne o doręczenie odpisu postanowienia wraz z uzasadnieniem wniesioną po prawomocnym zakończeniu postępowania.

Z takim stanowiskiem koresponduje treść art. 5 ust. 1 u.s.p., zgodnie z którym skargę wnosi się w toku postępowania w sprawie. Wniesienie skargi powinno zatem nastąpić w czasie trwania postępowania, nie później niż do jego prawomocnego zakończenia. Cel ustawy o skardze na przewlekłość, wyrażający się dążeniem ustawodawcy do zapewnienia odpowiedniej dynamiki postępowania poprzez wyposażenie sądu rozpoznającego skargę w kompetencje do: stwierdzenia stanu przewlekłości (art. 12 ust. 2 u.s.p.), zalecenia sądowi *meriti* podjęcia odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie (art. 12 ust. 2 zdanie 1 u.s.p.), przyznawania od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego sumy pieniężnej w przypadku uwzględnienia skargi (art. 12 ust. 4 zdanie 1 u.s.p.). z przyczyn oczywistych nie może zostać zrealizowany, gdy postępowanie zostało prawomocnie zakończone. W utrwalonym już orzecznictwie Sądu Najwyższego przesądzono, że czynności podejmowane po prawomocnym zakończeniu postępowania w sprawie nie mogą być objęte zakresem skargi na przewlekłość postępowania (tak też: postanowienia Sądu Najwyższego z: 20 stycznia 2015 r., III SPP 234/14; 15 grudnia 2015 r., III SPP 28/15; 27 października 2015 r., III SPP 24/15; 24 września 2014 r., III SPP 205/14).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art.398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3, art. 5 ust. 1 oraz art. 8 ust. 2 u.s.p., orzekł jak w sentencji.

[SOP]

[ał]